

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE PRIVIND SERVICIILE POȘTALE

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. – Prezenta lege stabilește regulile de prestare a serviciilor poștale în conformitate cu Directiva 97/67/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului și actele Uniunii Poștale Universale.

Art.2. – În sensul prezentei legi se definesc următoarele noțiuni:

1) *adresă poștală* - indicație pe trimiterile poștale care include ansamblul de date privind numele persoanei sau denumirea instituției, strada, blocul, apartamentul sau căsuța poștală, codul poștal, denumirea localității, denumirea țării;

2) *aerogramă* - plic special destinat expedierii corespondenței pe calea aerului și format dintr-o singură foaie de hârtie, îndoită și lipită pe toate laturile;

3) *aviz de sosire* - formular prin care destinatarul trimiterii poștale este invitat să se prezinte la oficiul poștal pentru a o ridica;

4) *carte poștală* - trimitere poștală deschisă, din foaie de carton subțire sau hârtie destul de rezistentă, folosită pentru diferite comunicări și admisă în rețeaua poștală cu respectarea condițiilor fixate de Uniunea Poștală Universală (UPU);

5) *căsuță poștală de abonament* - utilaj special instalat în oficiul poștal pentru a primi poșta destinată utilizatorului;

6) *cecogramă* – scrisoare scrisă în alfabetul Braille pentru nevăzători, expediată prin poștă;

7) *cod poștal* - indicativ reprezentat de un anumit număr de cifre sau litere, corespunzător fiecărei localități, necesar pentru a facilita trierea corespondenței și a crea posibilități de automatizare a acestei operații. Servește pentru îndrumarea și/sau distribuirea trimiterilor poștale;

8) *colet poștal* - trimitere poștală care conține bunuri, încredințată operatorului poștal pentru a fi transportată și distribuită la destinație;

9) *colet voluminos* - colet poștal, dimensiunile sau volumul căruia depășesc limitele stabilite;

10) *confirmare de primire* - formular completat de expeditor la prezentarea trimiterilor înregistrate, care după înmânare destinatarului se expediază oficiului de prezentare sau la adresa indicată pe formular. Reprezintă dovada de livrare a trimiterii poștale;

11) *corespondență comercială-răspuns internațională (CCRI)* - serviciu care permite expeditorilor autorizați să francheze în prealabil trimiterile-răspuns prezentate de corespondenții lor care locuiesc în străinătate;

12) *cupon-răspuns internațional* - imprimat de valoare emis de UPU, care servește pentru schimbul pe mărci poștale naționale cu o valoare suficientă pentru francarea minimă a unei trimiteri prioritare simple a poștei de scrisori sau a unei scrisori avion simple expediate în străinătate;

- 13) *cutie poștală individuală* - cutie în care poșta este distribuită la domiciliul destinatarului;
- 14) *cutie poștală pentru scrisori* - cutie destinată publicului pentru depunerea scrisorilor spre expediere; punct de acces în rețeaua poștală publică;
- 15) *destinatar* - persoană fizică sau juridică în adresa căreia este expedită o trimitere poștală;
- 16) *drept special de tragere (DST)* - unitate de evidență a Fondului Monetar Internațional și Băncii Mondiale de Reconstrucții și Dezvoltare, utilizată ca unitate monetară a UPU;
- 17) *expeditor* - persoană fizică sau juridică care expediază trimiteri poștale;
- 18) *EMS (abrevierea sintagmei în limba engleză "Express Mail Service")* – serviciu poștal expres pentru documente și mărfuri și care constituie, pe cât este posibil, cel mai rapid dintre serviciile poștale prin mijloace fizice;
- 19) *efect poștal* - plic sau carte poștală care conține imprimată prin procedee tipografice marca poștală (marcă poștală fixă) sau alte semne convenționale care reprezintă francarea;
- 20) *fragil* – indicație specială pe trimiterile poștale care implică o atenție deosebită la prelucrare, transportare și păstrare a acestora;
- 21) *francare* - taxarea unei scrisori sau a altor trimiteri poștale prin aplicarea mărcilor poștale ori imprimarea unor semne de francare de diferite valori, cu ajutorul unor mașini de francat;
- 22) *imprimat* - trimitere poștală a cărei conținut este tipărit sau reprodus cu caracter de imprimare generală și circulă de la prezentare pînă la distribuire în ambalaje deschise;
- 23) *magazinaj* - taxă încasată de operatorii poștali pentru trimiterea poștală neridicată de destinatar în intervalul de timp prevăzut în prezenta lege;
- 24) *marcă poștală* - imprimat de valoare mic ca dimensiune, de diferite formate, tipărit mono sau policolor, adeziv sau neadeziv, aplicat sau imprimat pe trimiteri poștale. Are rolul de atestare a plății taxelor poștale aferente transportului de trimiteri poștale de la expeditor la destinatar;
- 25) *mandat poștal* – trimitere poștală, în baza căreia operatorul poștal execută remiterea la destinație a sumelor de bani încredințate de expeditori;
- 26) *mașină de francat* - dispozitiv pentru francarea trimiterilor poștale prin aplicarea unei ștampile (imprimarea semnelor de francare pe trimiterile poștale conform tarifelor în vigoare);
- 27) *obliterare* - aplicarea pe trimiterile poștale a amprentei ștampilei de zi care indică oficiul de prezentare și data depunerii;
- 28) *operator poștal* - persoană juridică abilitată în condițiile legii să presteze servicii poștale;
- 29) *punct de contact* - ansamblul instalațiilor fizice prin intermediul cărora trimiterile poștale pot fi livrate destinatarilor;
- 30) *punct de acces* - instalații fizice, și anume cutiile poștale, puse la dispoziția publicului fie pe drumul public, fie în localurile operatorului de serviciu poștal universal, prin intermediul cărora trimiterile poștale pot fi introduse de către utilizatori în rețeaua poștală publică;
- 31) *pachet mic* - trimitere poștală care conține diferite obiecte sau probe de mărfuri;
- 32) *par avion* - etichetă sau mențiune specială aplicată pe trimiterile care urmează să fie expediate pe calea aerului;
- 33) *plic poștal* - obiect plat rectangular, din hîrtie sau dintr-un material similar, cu o clapă gumată sau negumată de-a lungul unei laturi, care servește la închiderea lui;
- 34) *post-restant* - serviciu suplimentar admis pentru obiectele de corespondență (cu excepția citațiilor), coletele și mandatele poștale, care urmează să fie ridicate de destinatar în oficiul poștal;
- 35) *poștă de scrisori* - serviciu poștal privind scrisorile, cărțile poștale, imprimatele, cecogramele și pachetele mici;

36) *poștă hibridă* - sistem ce combină mesageria electronică și serviciul poștal în cazul când un mesaj se expediază prin sistemul electronic spre un punct în care se tipărește pe hârtie, se introduce în plic și se adresează destinatarului;

37) *predare în mână proprie* - mențiune specială aplicată pe trimiterile înregistrate cu confirmare poștală de primire și care urmează a fi înmânate personal destinatarului;

38) *rețea poștală publică* – sistemul de organizare și de resurse de orice fel utilizate de către operator de Serviciu poștal universal, în special pentru:

- colectarea trimiterilor poștale de la punctele de acces de pe întreg teritoriul țării;
- sortarea la centrul de sortare și transportul trimiterilor poștale;
- distribuirea la adresele indicate pe trimiterilor poștale;

39) *serviciu poștal universal* – serviciu care constă în furnizarea serviciilor poștale de bază și a serviciilor de plăți poștale de o calitate determinată, în mod permanent, în toate punctele de pe teritoriul Republicii Moldova, tuturor utilizatorilor, la tarife accesibile;

40) *serviciul schimb de documente* - furnizarea mijloacelor, inclusiv punerea la dispoziție de către un terț a unor localuri ad hoc și a unor mijloace de transport, permițând autolivrarea prin schimb reciproc de expedieri poștale între utilizatorii abonați la acest serviciu;

41) *saci M* - saci speciali conținând ziare, ediții periodice, cărți și documente tipărite similar, pe adresa aceluiași destinatar și aceleiași destinații;

42) *scrisoare* - trimitere poștală închisă în plic prin care se transmit anumite comunicări inclusiv note de plată, facturi, situații financiare și alte mesaje neidentice;

43) *servicii poștale* - recepționarea, prelucrarea, transportul (transmiterea) și distribuirea (predarea) trimiterilor poștale la destinație în condițiile stabilite prin regulamentele în vigoare;

44) *servicii suplimentare* - serviciile aferente, oferite de operatorii poștali contra unei taxe adăugătoare: scrierea adresei pe trimitere, completarea formularelor, ambalarea trimiterilor, păstrarea, distribuirea la domiciliu a trimiterilor cu valoare declarată, a mandatelor poștale etc;

45) *sigiliu nominal* - mecanism pentru aplicarea amprenteii pe documente și trimiteri poștale care indică denumirea oficiului poștal, data prezentării sau distribuirii trimiterilor poștale;

46) *taxă poștală* - remunerare a unei prestații poștale;

47) *taxă-porto* - taxa cu care sînt grevate trimiterile nefrancate sau insuficient francate; sigiliu aplicat pe trimiterile poștale simple nefrancate sau insuficient francate;

48) *termen de control* - timp stabilit pentru expedierea trimiterilor poștale de la locul de prezentare și pînă la destinație, inclusiv efectuarea operațiunilor de prelucrare a acestora;

49) *trimiteri contra-ramburs* - trimitere livrată destinatarului contra plată a unei sume fixate în avans de expeditor;

50) *trimiteri de suprafață* – trimitere poștală transportată prin mijloace de transport terestre, fluviale sau maritime;

51) *trimiteri poștală* - orice expediere efectuată prin poștă (trimiteri a poștei de scrisori, colet poștal, mandat poștal etc.);

52) *trimiteri nedistribuite* - trimitere, distribuirea (înmînarea) căreia către destinatar nu a fost posibilă și, din lipsa adresei expeditorului, nu a fost posibilă înapoierea ei către expeditor;

53) *trimiteri nereclamate* - trimitere care nu a fost predată destinatarului din cauza nesolicitării acesteia;

54) *trimiteri poștală internațională* - trimitere poștală expedită în afara granițelor țării, primită din alte țări sau expedită prin teritoriului țării în tranzit;

55) *trimiteri poștală internă* – trimitere poștală expedită în cadrul teritoriului țării.

56) *trimiteri poștală înregistrată* - trimitere poștală, la recepționarea căreia expeditorului i se eliberează o chitanță, iar distribuirea către destinatar se efectuează contra semnătură;

57) *trimiteri expresă* - trimitere care este colectată, transmisă și distribuită prin mijloace fizice într-un mod cât mai rapid posibil;

58) *trimitere poștală locală* - trimitere poștală prezentată și distribuită în raza unei localități de tip orășenesc, iar în localitățile rurale - în raza de deservire a unui oficiu poștal sau a unei agenții poștale;

59) *trimitere poștală simplă* - trimitere care nu este supusă nici unei formalități speciale sau pentru care nu se cere prelucrare particulară, fiind expediată prin poștă pe cale obișnuită, fără înregistrare;

60) *trimitere poștală cu predare atestată* – trimitere poștală înregistrată la recepționarea căreia expeditorului i se eliberează o chitanță, se înmânează destinatarului contra semnătură, dar nu se oferă garanții împotriva riscurilor de pierdere, spoliere sau deteriorare;

61) *trimitere poștală recomandată* - trimitere poștală înregistrată recepționată fără evaluarea conținutului, cu eliberarea unei chitanțe și înmînată destinatarului contra semnătură;

62) *trimitere poștală cu valoare declarată* - trimitere poștală înregistrată recepționată cu valoarea declarată de expeditor, cu eliberarea unei chitanțe și înmînată destinatarului contra semnătură;

63) *trimitere S.A.L. (abrevierea sintagmei în limba engleză "Surface Airlifted Mail")* – trimitere poștală expediată în depeșă de suprafață transportată pe cale aeriană cu prioritate redusă;

64) *unitate poștală* - subdiviziune al operatorului poștal (direcție de poștă, centru de poștă, oficiu poștal, agenție poștală);

65) *utilizator* – persoană fizică sau juridică care beneficiază de servicii poștale în calitate de expeditor sau destinatar.

Art.3. – (1) Operatorul de serviciu poștal universal asigură furnizarea serviciilor poștale din sfera serviciului poștal universal în conformitate cu legislația.

(2) Operatorii poștali alții decît operatorul de serviciu poștal universal pot furniza servicii poștale nerezervate care nu aparțin domeniului serviciului poștal universal în conformitate cu legislația.

Art.4. – Operatorii poștali sînt obligați:

a) să asigure expedierea trimiterilor poștale către utilizatori în termenele de control stabilite în hotărîrea autorității de reglementare conform legislației;

b) să asigure integritatea trimiterilor poștale și a mijloacelor bănești recepționate de la utilizatori;

c) să asigure calitatea prestării serviciilor poștale conform standardelor și documentelor normative în vigoare;

d) să garanteze confidențialitatea trimiterilor poștale.

Art.5. – (1) Amenajarea oficiului poștal prevede următoarele:

a) la intrare trebuie să fie etalate la un loc vizibil: firma unității poștale; cutia poștală pentru scrisori cu inscripțiile respective; codul poștal; programul de lucru. În oficiile poștale orășenești care lucrează cu program flexibil cu pauză pentru masă sau zi liberă, lîngă acestea urmează a fi amplasat și un aviz cu adresa celui mai apropiat oficiu poștal și programul lui de lucru. Textele firmei și ale avizelor vor fi executate în conformitate cu legislația în vigoare.

b) în sala de operațiuni a oficiului poștal vor fi instalate în locuri accesibile utilizatorilor cutia poștală pentru scrisori și panourile informative privind prestațiile poștale, și anume:

1) lista serviciilor prestate;

2) categoriile, tipurile și dimensiunile trimiterilor poștale;

3) modalitatea de completare a formularelor și de scriere a adresei;

4) informații despre tarifele poștale;

5) codurile poștale;

6) lista țărilor cu care este aprobat schimbul de mandate poștale;

7) termenele de păstrare a trimiterilor poștale;

8) informații privind obiectele interzise în trimiterile poștale;

9) condițiile de ambalare a trimiterilor poștale;

- 10) zilele și orele de audiență în structurile de conducere ale unității poștale.
- (2) Operatorul de poștă este obligat să-i asigure utilizatorului, la solicitare, accesul necondiționat la:
- a) Legea poștei;
 - b) Legea privind serviciile poștale;
 - c) informațiile privind responsabilitatea operatorului poștal față de utilizatori;
 - d) informațiile privind responsabilitatea utilizatorului de servicii poștale;
 - e) Lista obiectelor interzise și admise condițional pentru import în țările membre UPU.
- (3) Programul de lucru al oficiilor poștale este coordonat cu autoritățile administrației publice locale.

Art.6. – (1) Operatorul de serviciu poștal universal plasează cutii poștale pentru scrisori pe drumurile publice, pe imobilele aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

(2) Pe cutia poștală pentru scrisori se aplică emblema operatorului de serviciu poștal universal și cuvântul „Poștă”, numărul de ordine al cutiei poștale, ora primei și ultimei extrageri zilnice de scrisori și ziua în care extragerea corespondenței nu se efectuează. În localitățile rurale se va indica și codul poștal al localității respective.

Art.7. – (1) Fiecare oficiu poștal trebuie să fie dotat cu sigilii nominale proprii. Lista sigiliilor nominale utilizate în sfera poștală și speciamentele de amprente ale acestora se aprobă de către autoritatea de reglementare. Transmiterea sigiliilor nominale altor unități poștale se interzice.

(2) Persoanele vinovate de falsificarea sigiliilor nominale poartă răspundere în conformitate cu legislația.

Art.8. – Trimiterile poștale se împart în următoarele categorii:

a) *Scrisori.* Scrisorile trebuie să fie puse în plicuri dreptunghiulare. Se recomandă a se adăuga mențiunea „Scrisoare” („Lettre”) pe partea cu adresă a scrisorilor care datorită volumului pot fi confundate cu trimiterile francate cu o taxă redusă. Scrisorile pot fi simple, recomandate sau cu valoare declarată.

b) *Aerograme.* Aerogramele trebuie să fie dreptunghiulare și confecționate așa încât să nu îngreuneze prelucrarea poștei. Partea cu adresă a aerogramei este rezervată pentru adresă, francare, mențiuni de serviciu sau etichete. Ea are obligatoriu mențiunea imprimată „Aerogramă” („Aéogramme”). Aerograma nu trebuie să conțină nici un obiect. Aerogramele pot fi simple sau recomandate.

c) *Cărți poștale.* Cărțile poștale trebuie să fie dreptunghiulare și confecționate din carton sau material la fel de consistent pentru a nu împiedica prelucrarea poștei. Cărțile poștale trebuie să aibă în antetul de pe partea cu adresă titlul „Carte poștală” („Carte postale”). Cărțile poștale pot fi simple sau recomandate.

d) *Imprimare.* Imprimarele trebuie să poarte pe partea cu adresă în unghiul superior stâng, eventual sub numele și adresa expeditorului, mențiunea „Imprimare” („Imprimés”). Imprimarele pot fi simple sau recomandate.

e) *Cecograme.* Trimiterile pentru nevăzători trebuie să fie ambalate astfel încât conținutul lor să fie suficient protejat. Cecogramele trebuie să prevadă pe partea cu adresă o etichetă albă cu un simbol prin care se identifică trimiterea destinată nevăzătorilor. Cecogramele pot fi simple sau recomandate.

f) *Pachete mici.* Pachetele mici trebuie să poarte pe partea cu adresă a trimiterii în unghiul superior stâng, eventual sub numele și adresa expeditorului, mențiunea „Pachet mic” („Petit paquet”). Pachetele mici pot fi simple sau recomandate.

g) *Saci M.* În afară de imprimare sacii M pot include alte obiecte ce se limitează la următoarele articole: discuri, benzi magnetice, casete, eșantioane comerciale de fabricanți și distribuitori, alte articole comerciale dar nepasibile de drepturi vamale. Adresa destinatarului va fi indicată pe fiecare pachet de imprimare inserat în sacul M. Sacul M trebuie să fie prevăzut cu o

etichetă-adresă dreptunghiulară furnizată de expeditor și care indică toate informațiile privind destinatarul. Eticheta-adresă trebuie să fie din pânză suficient de rigidă, carton tare, material plastic, pergament sau hârtie lipită pe o plăcuță și prevăzută cu un orificiu. Dimensiunile ei trebuie să fie nu mai mici de 90 x 140 mm. Francarea totală a sacilor M este reprezentată pe eticheta-adresă a sacului. Sacii M pot fi simpli sau recomandați.

h) *Colete*. Orice colet trebuie să fie ambalat și închis conform greutateii, formei și caracterului conținutului. Pe ambalajul coletului trebuie să fie prevăzut suficient spațiu pentru amplasarea adreselor destinatarului și a expeditorului, a mențiunilor de serviciu sau aplicarea ștampilelor și etichetelor. Operatorul poștal trebuie să recomande expeditorului să însereze în colet copia adresei sale și cea a destinatarului. Coletele pot fi ordinare sau cu valoare declarată.

Art.9. – (1) Trimiterile poștale în dependență de destinația lor pot fi interne și internaționale.

(2) Trimiterile poștale interne sînt clasificate în trimiteri locale și trimiteri destinate către alte localități.

Art.10. – Pentru trimiterile poștale se stabilesc următoarele limite de dimensiuni și greutate:

Categoria trimiterii	Greutatea Maximă	Dimensiunile	Mențiuni
Cărți poștale		<i>Maxime:</i> 120x235 mm <i>Minime:</i> 90x140 mm	Circulă deschis
Scrisori	2 kg	<i>Maxime:</i> lungimea, lățimea și grosimea însumate - 900 mm, fără ca cea mai mare dimensiune să poată depăși 600 mm; în rulouri: lungimea plus de două ori diametrul: 1040 mm, fără ca dimensiunea cea mai mare să poată depăși 900 mm. <i>Minime:</i> 90x140 mm; în rulouri: lungimea plus de două ori diametrul 170 mm, fără ca dimensiunea cea mai mare să fie mai mică de 100 mm.	
Aerograme		<i>Maxime:</i> 110x120 mm <i>Minime:</i> 90x140 mm	Se expediază pe calea aerului
Pachete mici	2 kg	Similar scrisorilor	
Cecograme	7 kg	Similar scrisorilor	Pe cale terestră. Se expediază gratuit numai cele simple
Imprimare	5 kg	Similar scrisorilor	
Saci M	30 kg		
CCRI	50 g 250 g – prin	Similar scrisorilor	Trimiterile CCRI nu necesită francare

Colete: interne internaționale	acord bilate- ral interstatal 20 kg 50 kg	Nu trebuie să depășească 2 m pentru una dintre dimensiuni și 3 m pentru suma lungimii și a celei mai mari circumferințe luate în alt sens decât cel al lungimii. Coletele nu pot avea dimensiuni inferioare dimensiunilor minime prevăzute pentru scrisori.	Greutatea maximă a unui colet indivizibil este de 31,5 kg. Coletul cu greutatea pînă la 3 kg, latura cea mai mare a căruia nu depășește 0,3 m, este considerat colet mic.
--------------------------------------	--	--	--

Art.11. – (1) Trimiterile poștale pot fi expediate în cadrul serviciilor de bază care asigură depunerea, prelucrarea, transportul și distribuirea trimiterilor poștei de scrisori și a coletelor. Trimiterile poștei de scrisori cuprind: scrisori, cărți poștale, imprimate și pachete mici, pînă la 2 kilograme; cecograme, pînă la 7 kilograme; saci M, pînă la 30 kg. Coletele pot fi pînă la 20 kg. Scrisorile și cărțile poștale simple se depun în cutiile poștale pentru scrisori. Trimiterile poștale înregistrate se recepționează în oficiile poștale.

(2) Utilizatorii pot beneficia de următoarele servicii suplimentare:

a) trimiterile poștei de scrisori pot fi expediate prin serviciul de trimiteri recomandate. Trimiterile recomandate trebuie să poarte în mod clar și în caractere foarte vizibile antetul “Recomandată” („Recommandé”). Trimiterile recomandate trebuie prevăzute cu o etichetă care poartă, în caractere latine, litera R, denumirea oficiului poștal de prezentare și numărul de ordine al trimiterii. Eticheta și antetul “Recomandată” trebuie aplicate pe partea cu adresă, pe cît posibil în unghiul superior stîng, eventual sub numele și adresa expeditorului.

b) trimiterile poștei de scrisori pot fi expediate prin serviciul de trimiteri cu predare atestată. Trimiterile trebuie să fie prevăzute cu o etichetă care poartă, în caractere latine „Distribuire atestată” („Livraison attestée”), denumirea oficiului poștal de prezentare și numărul de ordine al trimiterii. Eticheta trebuie să fie aplicată pe partea cu adresă, pe cît posibil în unghiul superior stîng, eventual sub numele și adresa expeditorului.

c) scrisorile care conțin hîrtii de valoare, documente sau obiecte de valoare și coletele pot fi depuse cu asigurarea conținutului pentru valoarea declarată de către expeditor ca trimiteri cu valoarea declarată. Trimiterile cu valoare declarată trebuie prevăzute cu o etichetă care poartă, în caractere latine, litera V ce înseamnă „Valoare declarată” („Valeur déclarée”), denumirea oficiului poștal de prezentare și numărul de ordine al trimiterii. Greutatea exactă în grame este înscrisă pe trimitere. Eticheta V precum și indicația greutății sunt plasate pe partea cu adresă și pe cît este posibil în unghiul superior stîng, eventual sub numele și adresa expeditorului.

Schimbul de trimiteri poștale cu valoare declarată internaționale este limitat în relațiile cu țările care și-au declarat acordul de a accepta aceste trimiteri în relațiile reciproce cu Republica Moldova. Limita valorii declarate în serviciul interior și internațional este de 4000 DST. Declararea valorii nu poate depăși valoarea reală a conținutului trimiterii, dar este permis să nu se declare decît o parte din această valoare. Suma valorii declarate a hîrtilor care reprezintă valoarea datorată producerii lor nu poate depăși cheltuielile eventuale de înlocuire a acestor documente în caz de pierdere a acestora.

d) trimiterile poștale cu valoare declarată pot fi expediate contra ramburs. Trimiterile contra ramburs trebuie să poarte în mod foarte vizibil antetul “Ramburs” („Remboursement”) urmat de indicația sumei rambursului. Trimiterile contra ramburs sînt prevăzute, pe partea cu adresă, pe cît este posibil în unghiul superior stîng, eventual sub numele și adresa expeditorului, cu o etichetă care poartă în caractere latine denumirea oficiului poștal de prezentare, litera R, numărul de ordine al trimiterii și un triunghi de culoare portocalie în care figurează cuvîntul “Ramburs”. Suma rambursului nu poate depăși suma valorii declarate. Destinatarul mandatului

poștal cu mențiunea „Ramburs” este expeditorul trimiterii. Schimbul de trimiteri poștale contra ramburs internaționale este limitat în relațiile cu țările care și-au declarat acordul de a accepta aceste trimiteri în relațiile reciproce cu Republica Moldova.

e) expeditorul unei trimiteri recomandate, a unei trimiteri cu predare atestată sau a unei trimiteri cu valoare declarată poate să ceară o confirmare de primire (aviz de recepționare - A.R.) în momentul prezentării. Trimiterile pentru care expeditorul solicită o confirmare de primire trebuie să poarte pe partea cu adresă, în caractere foarte vizibile, literele A.R. pe cât este posibil în unghiul superior stîng, eventual sub numele și adresa expeditorului. Trimiterile cu confirmare de primire sînt însoțite de un formular de consistența unei cărți poștale, de culoare roșu deschis. Acest formular trebuie să poarte, în caractere foarte vizibile, literele A.R. Expeditorul completează, în caractere latine diferitele rubrici conform textului formularului. Acesta este completat de către oficiul poștal de prezentare apoi este fixat solid de trimiteri. La sosirea trimiterii la destinație confirmarea de primire A.R. trebuie să fie semnată de către destinatar sau de către o persoană autorizată pentru aceasta. Semnătura trebuie să fie urmată de numele destinatarului scris cu litere lizibile. Confirmarea de primire A.R. este înapoiată expeditorului pe calea cea mai rapidă (aeriană sau de suprafață). Trimiterile poștale internaționale înregistrate se recepționează numai cu confirmare de primire simplă. La cererea expeditorului, confirmarea de primire neînapoiată sau completată incorect este reclamată de către unitatea poștală prin expedierea unui duplicat.

f) la cererea expeditorului trimiterile recomandate, trimiterile cu predare atestată și trimiterile cu valoare declarată, care sînt însoțite de o confirmare de primire, sînt predate în mîna proprie. Trimiterile cu predare în mîna proprie trebuie să poarte în caractere foarte vizibile, mențiunea „De predat în mîna proprie” („A remettre en main propre”). Această mențiune trebuie să figureze pe partea cu adresă și pe cât este posibil în unghiul superior stîng, eventual sub numele și adresa expeditorului. La distribuirea trimiterii cu predare în mîna proprie, destinatarul sau, în caz de imposibilitate, mandatarul său reglementar autorizat trebuie să semneze formularul confirmare de primire A.R., care este înapoiat expeditorului.

g) serviciul de corespondență comercială-răspuns internațională (CCRI) are ca obiect să permită unor expeditori autorizați să francheze în prealabil trimiterile de răspuns prezentate de către corespondenții lor rezidenți în străinătate. Trimiterile CCRI conțin fiecare câte un plic, o carte poștală sau o etichetă CCRI. Corespondenții rezidenți din țara străină pot să utilizeze plicurile, cărțile poștale sau etichetele CCRI pentru a răspunde expeditorului. CCRI trebuie să fie conform limitelor de dimensiuni aplicabile trimiterilor poștei de scrisori. Trimiterile CCRI nu trebuie să cântărească mai mult de 50 grame. Trimiterile CCRI pot să conțină corespondență și imprimare. CCRI pot fi numai simple. Trimiterile CCRI prezentate în Republica Moldova sînt transmise țării de destinație și predate expeditorului autorizat.

h) Operatorul de serviciu poștal universal are posibilitatea de a vinde cupoane răspuns internaționale emise prin Biroul Internațional al UPU. Prețul de vînzare a cuponului-răspuns este fixat de autoritatea de reglementare dar nu poate fi inferior valorii de 0,74 DST prevăzut de Convenția Poștală Universală. Cupoanele-răspuns sînt schimbate contra mărci poștale sau contra întreguri poștale sau amprente de francare poștală reprezentând francarea minimală a unei scrisori par avion simple expediate în străinătate.

Art.12. – Pentru unele tipuri de trimiteri care necesită o prelucrare și distribuie specifică, se aplică următoarele mențiuni:

a) „Guvernamentală” – pentru trimiterile poștale recepționate conform listei persoanelor oficiale, aprobate de Guvern.

b) „Pentru militari” - pentru trimiterile poștale expediate de către militarii în termen ce-și fac serviciul în rîndurile Forțelor Armate ale Republicii Moldova.

Art.13. – (1) Autoritățile vamale efectuează controlul vamal și perfectarea vamală a trimiterilor poștale internaționale conform Codului vamal și a Codului de procedură vamală.

(2) Schimbul de trimiteri poștale internaționale ale operatorilor poștali oficial desemnați să asigure prestarea serviciilor poștale în baza actelor Uniunii Poștale Universale este efectuat de biroul de schimb înregistrat de Biroul Internațional al Uniunii Poștale Universale. Controlul vamal al acestor trimiteri poștale internaționale se efectuează în cadrul acestui birou de schimb.

Art.14. – Scrisorile simple și recomandate internaționale se recepționează spre expediție în toate țările cu care este stabilit schimbul de poștă. Scrisorile cu valoare declarată, pachetele mici și coletele poștale internaționale cu sau fără valoare declarată se recepționează pentru expediție în țările care și-au declarat acordul pentru acceptarea acestor trimiteri în relațiile reciproce sau într-un singur sens conform „Îndrumarului UPU privind recepționarea trimiterilor internaționale”.

Art.15. – (1) Plata serviciilor poștale se efectuează conform tarifelor în vigoare la data recepționării trimiterilor poștale. Tarifele pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal se aprobă de autoritatea de reglementare.

(2) Sînt scutite de taxe poștale:

1) trimiterile poștei de scrisori, care se referă la corespondența de serviciu, expediate de către administrațiile poștale sau birourile lor, fie par avion, fie pe cale de suprafață sau pe cale de suprafață și transportate par avion (S.A.L.);

2) trimiterile poștei de scrisori, cu excepția suprataxelor aeriene, schimbate cu organele Uniunii Poștale Universale;

3) trimiterile poștei de scrisori, coletele poștale și trimiterile serviciilor financiar poștale, cu excepția suprataxelor aeriene, adresate prizonierilor de război sau expediate de către aceștia;

4) cecogramele, cu excepția suprataxelor aeriene.

(3) Trimiterile care beneficiază de scutire de la plata taxelor poștale trebuie să poarte pe partea cu adresă, în unghiul drept de sus una din indicațiile de mai jos:

a) „Serviciu poștal” („Service des postes”);

b) „Serviciul prizonierilor de război” („Service des prisonniers de guerre”);

c) „Serviciul internaților civili” („Service des internes civils”);

d) „Cecograme” („Cecogrammes”).

(4) Prin Hotărîre de Guvern se pot stabili și alte gratuități, precum și modalitățile de compensare financiară a operatorului poștal desemnat să le asigure.

(5) Pot fi expediate drept cecograme scrisorile cecografice prezentate deschis și clișeele care poartă semne ale cecografiei. Același lucru este valabil și pentru înregistrările sonore și pe hîrtie specială destinate numai pentru folosința orbilor, cu condiția ca ele să fie expediate de către o instituție oficial recunoscută pentru orbi sau adresate unei astfel de instituție.

Art.16. – Plata serviciilor poștale se efectuează în numerar sau prin virament. Poșta de scrisori, coletele și confirmările de primire trebuie să fie francate cu ajutorul mărcilor poștale sau orice alt procedeu autorizat de autoritatea de reglementare.

Art.17. – (1) În calitate de semne de plată poștală se utilizează mărcile poștale, lipite pe trimiterile poștale sau imprimare tipografic pe ele, și impresiunile aplicate cu ajutorul mașinilor de francat.

(2) Semnele de plată poștală trebuie să poarte în caractere latine denumirea țării „Republica Moldova” sau „Moldova” și să indice în cifre arabe valoarea lor nominală. Indicația valorii francării poate fi înlocuită cu o mențiune care să notifice că achitarea a fost efectuată integral, de exemplu „Taxă achitată” („Taxe perçeu”).

(3) Orice mențiune, imprimată suplimentar pe trimitere (figuri, desene, fotografii sau texte), se admite cu achitarea taxelor de reclamă prevăzute de legislație.

(4) Operatorul de poștă are sarcina să supravegheze utilizarea corectă a mașinilor de francat aflate în evidență.

(5) Impresiunile francării poștale, amprentele mașinilor de francare și amprentele altor procedee tipografice sau de timbrare conforme cu actele Uniunii Poștale Universale, nu pot fi utilizate decât cu autorizația autorității de reglementare.

Art.18. – (1) Mărcile poștale și amprentele de plată se aplică pe partea recto în colțul drept de sus al trimiterii. Se interzice lipirea pe trimiteri a mărcilor poștale una peste alta. Mărcile poștale aplicate pe trimiterea poștală prezentată la ghișeul oficiului poștal se obliterează cu ștampila de zi în prezența expeditorului.

(2) Mărcile poștale și efectele poștale comercializate nu pot fi înapoiate unităților poștale. Mărcile poștale scoase din circulație, obliterate, deteriorate, precum și mărcile poștale ale altor țări nu sînt acceptate pentru achitarea taxelor de expediere a trimiterilor poștale.

Art.19. – (1) Trimiterile cu suprafață neuniformă, inclusiv plicurile și imprimatele voluminoase, nu se franchează cu mașina de francat. În asemenea cazuri se franchează plicul, eventual ambalajul imprimatului, sau o bandă de hîrtie care, după imprimare, se lipește pe trimiterea respectivă.

(2) Pentru trimiterile poștale, francate insuficient de mașina de francat, taxele pot fi completate prin aplicarea de mărci poștale.

Art.20. – Poșta de scrisori francată cu ajutorul ștampilelor speciale triunghiulare „*Pentru militari*” se prezintă pentru expediere în oficiul poștal din raza de deservire. Modul de prezentare a corespondenței sus-menționate este stabilit de autoritatea de reglementare.

Art.21. – (1) Mașinile de francat ale agentului economic trebuie să fie înregistrate de către operatorul poștal.

(2) Pentru obținerea dreptului de utilizare a mașinii de francat agentul economic depune o cerere privind înregistrarea mașinii, la care anexează specimenul amprentei clișeului mașinii de francat, achitînd concomitent în avans o sumă echivalentă cu cheltuielile lunare medii de expediere a trimiterilor poștale.

Art.22. – (1) Scrisorile și cărțile poștale nefrancate sau insuficient francate, extrase din cutiile poștale pentru scrisori, nu se expediază conform destinației și sînt înapoiate expeditorului fără obliterate pentru achitarea valorii lipsă a francării.

(2) În cazul în care lipsește adresa expeditorului, trimiterile poștale interne se expediază conform destinației și se înmînează destinatarului după achitarea taxei-porto, iar cele internaționale se trec în categoria trimiterilor nedistribuite.

(3) În cazul în care destinatarul refuză să achite taxa-porto, trimiterile poștale se păstrează la oficiul poștal termen de o lună ca trimiteri nereclamate, după care se trec în categoria trimiteri nedistribuite.

Art.23. Utilizatorul poate abona căsuțe poștale de abonament pentru a primi trimiterile poștale în oficiul poștal. În acest scop operatorul poștal instalează în incinta oficiilor poștale căsuțe poștale de abonament contra plată. Căsuțele poștale de abonament sînt numerotate fără a se indica numele abonatului. Se permite folosirea unei căsuțe poștale doar de un singur abonat.

Art.24. – (1) Pentru a beneficia de căsuțe poștale de abonament contra taxei de abonat stabilite, persoanele fizice și juridice depun o cerere pe numele șefului oficiului poștal corespunzător. În cerere persoanele fizice indică denumirea documentului prezentat (dintre cele indicate în art.75 al prezentei legi) și datele din buletinul de identitate (numărul, seria, data eliberării, oficiul emitent), precum și adresa domiciliului.

(2) Persoanele juridice indică în cerere datele din certificatul privind înregistrarea de stat (denumirea, seria, numărul, data înregistrării și autoritatea emitentă), precum și adresa juridică.

Art.25. – În cazul când abonatul renunță la căsuța poștală de abonament, ea nu poate fi dată în utilizare altui abonat mai devreme decît peste o lună din data expirării termenului de abonare. Trimiterile poștale sosite după expirarea termenului de abonare se înapoiază expeditorului, iar în cazul lipsei adresei expeditorului se trec în categoria trimiteri nedistribuite.

Art.26. – (1) În scrisori simple și recomandate interne și internaționale pot fi expediate mesaje scrise, hîrtii de afaceri, chitanțe, facturi, conturi, fotografii, cărți poștale, cărți poștale ilustrate și alte asemenea produse poligrafice.

(2) În scrisori cu valoare declarată interne pot fi expediate obiecte, documente, hîrtii de valoare, fotografii, mărci poștale, manuscrise care prezintă pentru utilizatori o anumită valoare.

(3) În scrisori cu valoare declarată internaționale pot fi expediate hîrtii de valoare, documente sau obiecte de valoare.

Art.27. – (1) În pachete mici se expediază obiecte sau mostre de mărfuri, care nu prezintă valoare deosebită pentru expeditor.

(2) Valoarea obiectelor din pachetele mici recomandate nu trebuie să depășească suma de despăgubire, în caz de pierdere sau spoliere a trimiterilor recomandate.

Art.28. – În imprimare simple și recomandate se expediază: ziare, publicații periodice, cărți, broșuri, partituri muzicale, hărți geografice și alte tipărituri.

Art.29. – (1) În colete interne se expediază bunuri acceptate în circuitul poștal.

(2) În colete internaționale se expediază bunuri acceptate în circuitul poștal internațional și neinterzise pentru:

- a) intrare pe teritoriul Republicii Moldova;
- b) ieșire din teritoriul Republicii Moldova și intrare în țara de destinație.

Art.30. – (1) În cecograme pot fi expediate scrisori cecografice prezentate deschis, precum și înregistrări sonore sau înregistrări pe hîrtie specială, mijloace tiflotehnice pentru nevăzători, expediate de instituțiile pentru nevăzători sau adresate unor astfel de instituții.

(2) Pot fi expediate gratuit numai cecogramele simple expediate pe cale de suprafață. Pentru cecogramele expediate recomandat, par avion sau cu alte servicii suplimentare se vor aplica taxele respective conform tarifelor în vigoare.

Art.31. – (1) Trimiterile care nu îndeplinesc condițiile cerute prin prezenta lege nu sunt admise. De asemenea, nu sunt admise trimiterile expediate în vederea unui act fraudulos sau cu intenția de neplată integrală a sumelor datorate.

(2) Introducerea obiectelor menționate mai jos este interzisă în toate categoriile de trimiteri poștale:

- a) stupefiante și substanțe psihotrope;
- b) obiectele obscene sau imorale;
- c) obiectele al căror import sau circulație este interzis în țara de destinație;
- d) obiectele care, prin natura lor sau a ambalajului lor, pot prezenta pericol pentru agenți sau marele public, pot păta sau deteriora celelalte trimiteri, echipamentul poștal sau bunurile care aparțin terților;
- e) documentele ce au caracter de corespondență actuală și personală schimbate între persoane altele decît expeditorul și destinatarul sau persoanele care locuiesc cu aceștia;

(3) Introducerea de materiale explozibile, inflamabile și alte substanțe periculoase precum și materiale radioactive sînt interzise în toate categoriile de trimiteri.

(4) Introducerea de animale vii este interzisă în toate categoriile de trimiteri. În mod excepțional sînt admise în trimiterile poștei de scrisori altele decît trimiterile cu valoare declarată următoarele animale vii:

- a) albinele, lipitorile și viermii de mătase;

b) paraziții și distrugătorii de insecte nocive destinați controlului acestor insecte și schimbului între instituțiile oficial recunoscute;

c) muștele din familia Drosophilidae utilizate pentru cercetarea biomedicală și schimbate între instituții recunoscute oficial;

(5) Introducerea obiectelor menționate mai jos este interzisă în coletele poștale:

a) documentele ce au caracter de corespondență actuală și personală;

b) corespondența de orice natură schimbată între persoane altele decât expeditorul și destinatarul sau persoanele ce locuiesc cu aceștia.

(6) Este interzisă introducerea de monede, cekuri de bancă, bancnote sau valori la purtător, cekuri de călătorie, platină, aur sau argint, prelucrate sau nu, pietre prețioase, bijuterii și alte obiecte prețioase:

a) în trimerile poștei de scrisori fără valoare declarată;

b) în coletele fără valoare declarată;

(7) Imprimarele și cecogramele nu pot purta nici o adnotație nici să conțină vreun element de corespondență.

(8) În trimerile poștale se admit condiționat spre expediție cu autorizarea autorităților abilitate următoarele obiecte:

a) semințe și material săditor;

b) minerale, soluri, mostre paleontologice și arheologice;

c) obiecte de cult religios și cu valoare culturală, inclusiv distincții de stat, ordine și medalii.

Art.32. – (1) Unitățile poștale vor reține trimerile poștale ce conțin obiecte, materiale și substanțe interzise spre expediție în locul de depistare a acestora.

(2) Păstrarea provizorie a unor asemenea trimeri poștale se efectuează în unitățile poștale cu asigurarea evidenței și integrității lor. Se exclude posibilitatea accesului persoanelor străine la aceste trimeri.

Art.33. – (1) Trimerile care conțin obiecte menționate la alin(2) lit.a), alin(2) lit.b) și alin.(3) art.31 nu sînt în nici un caz îndrumate la destinație, nici distribuite destinatarilor, nici înapoiate la origine. Trimerile în tranzit care conțin obiecte menționate la alin(2) lit.a) și alin.(3) art.31 nu sînt îndrumate la destinație și sînt reținute. Despre depistarea și reținerea acestor trimeri poștale, unitățile poștale anunță organele afacerilor interne sau serviciul de informații și securitate. Colaboratorii acestor autorități efectuează în prezența conducătorului unității poștale confiscarea obiectelor și substanțelor interzise cu întocmirea unui proces-verbal.

(2) Obiectele menționate la alin.(6) art.31 depistate în trimerile poștale, altele decît în trimerile poștei de scrisori cu valoare declarată sau în colete cu valoare declarată, sînt reținute și tratate în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Animalele și plantele otrăvitoare depistate în trimerile poștale se transmit conform unui proces-verbal autorităților veterinare sau organelor controlului fitosanitar.

(4) Produsele alimentare ușor alterabile depistate în trimerile poștale, care, potrivit însușirilor lor, pot prezenta pericol pentru viață și sănătatea lucrătorilor poștali sau altor persoane, sau care pot deteriora ori păta alte trimeri și utilaje poștale sînt confiscate de operatorii poștali și nimicite, dacă acest pericol nu poate fi lichidat prin alte metode.

(5) Despre confiscarea sau nimicirea obiectelor, materialelor și substanțelor interzise în trimerile poștale operatorii poștali întocmesc un proces-verbal, un exemplar al căruia în termen de zece zile se trimite expeditorului pentru trimerile interne sau administrației poștale a țării de origine pentru trimerile internaționale, cu excepția cazurilor în care organele afacerilor interne sau ale serviciului de stat de informații și securitate au decis efectuarea unei anchete privind faptul depistării obiectelor, materialelor sau substanțelor indicate.

Capitolul II

RECEPȚIONAREA TRIMITERILOR POȘTALE

Art.34. – (1) Ambalarea trimiterilor poștale se efectuează în funcție de conținut, dimensiuni, greutate și valoare, astfel încât să asigure stabilitatea și integritatea conținutului la prelucrare, transportare și distribuire, precum și să excludă deteriorarea altor trimiteri și cauzarea de prejudiciu lucrătorilor poștali.

(2) Plicurile, cărțile poștale și materialele folosite pentru ambalarea coletelor și pachetelor mici trebuie să corespundă cerințelor actelor normative aprobate de autoritatea de reglementare.

Art.35. – Pentru ambalarea scrisorilor se utilizează plicuri și pachete poștale. Scrisorile trebuie să fie ambalate trainic, plicul sau ambalajul trebuie să fie adaptate formei și naturii conținutului, precum și condițiilor de transportare.

Art.36. – (1) Pe trimiterile poștale și blanchetele de însoțire adresele destinatarului și expeditorului sînt scrise de expeditor. În adrese nu sînt admise prescurtări.

(2) Adresa se scrie în următoarea ordine:

a) destinatarul (expeditorul) (numele, prenumele sau denumirea completă a instituției ori întreprinderii);

b) denumirea străzii, numărul casei, numărul apartamentului;

c) codul poștal;

d) localitatea (orașul, satul);

e) denumirea țării.

(3) Adresa destinatarului se scrie pe partea recto a trimiterii poștale, în jumătatea dreaptă de jos. Adresa expeditorului se scrie în unghiul stîng de sus pe partea recto a trimiterii poștale sau pe partea verso a acesteia.

(4) Mărcile poștale sau amprente de francare se aplică pe partea recto a trimiterii poștale, în unghiul drept de sus.

Art.37. – (1) Datele despre adresa expeditorului și destinatarului trebuie să fie redactate într-un mod precis și complet, să fie scrise citeț sau tipărite în mod tipografic cu caractere latine și cifre arabe. Numele destinatarului, localității și al țării de destinație se vor scrie cu majuscule și se vor completa eventual cu numărul codului poștal.

(2) Pe trimiterile poștale internaționale adresa destinatarului se scrie în modul recomandat de țara de destinație. În acest caz, denumirea țării de destinație se scrie repetat în paranteze în limba de stat.

(3) Pentru completarea adresei pot fi confecționate ștampile care să conțină datele necesare pentru aplicare atît pe trimiterile poștale, cît și pe documentele de însoțire.

Art.38. – (1) Trimiterile poștale pot fi adresate post-restant numai în localitățile unde funcționează unități poștale, cu indicarea numelui destinatarului, localității și oficiului de poștă de unde trimiterea trebuie ridicată. Mențiunea „*post-restant*” se scrie cu caractere aldine lîngă adresă. Folosirea pentru aceste trimiteri a inițialelor, cifrelor, pseudonimelor, seriei și numărului documentului nu este admisă.

(2) Pentru trimiterile poștale adresate la căsuța poștală de abonament se înscrie numele și prenumele destinatarului sau denumirea completă a persoanei juridice, numărul căsuței poștale de abonament și denumirea oficiului poștal de unde urmează să fie ridicată trimiterea.

Art.39. – (1) Expeditorul poate adresa trimiterea poștală internă către doi destinatari (cu excepția celor expediate post-restant sau la căsuța poștală de abonament) dacă destinatarii au același domiciliu. În acest caz, trimiterea poștală se predă unuia dintre destinatari.

(2) Pentru trimerile poștale internaționale ca destinatar este admisă o singură persoană fizică sau juridică.

Art.40. – (1) În funcție de categoria și tipul trimiterii poștale, expeditorul va scrie pe partea cu adresă a trimiterii poștale și pe blanchetele de însoțire ale acesteia sau lucrătorul poștal va aplica ștampile cu următoarele mențiuni:

- a) pe trimerile recomandate – „*Recomandată*” („*Recommandé*”);
- b) pe pachete mici – „*Pachet mic*” („*Petit paquet*”);
- c) pe cecograme – „*Cecogramă*” („*Cécogramme*”);
- d) pe scrisori cu valoarea declarată – „*Cu valoare declarată*” („*Avec valeur déclarée*”). Pe scrisorile cu valoarea declarată, la care s-a anexat nota de inventar, se va indica suplimentar mențiunea „*Cu notă de inventar*”. În cazul în care în scrisorile cu valoarea declarată se expediază documente în adresa instituțiilor de învățământ, bilete pentru instituțiile de odihnă, bilete de călătorie cu trenul, cu avionul sau alte bilete de călătorie, se indică suplimentar mențiunea: „*Cu documente*”, „*Cu bilete*”;
- e) pe aerograme – „*Aerogramă*” („*Aéogramme*”);
- f) pe trimerile poștale expediate contra-ramburs – „*Cu valoare declarată*” și „*Contra ramburs*” („*Remboursement*”);
- g) pe trimerile poștale cu confirmare de primire – „*Cu confirmare de primire*” („*Avis de réception*”);
- h) pe trimerile poștale cu distribuția plătită de expeditor – „*Cu distribuție plătită*”;
- i) pe trimerile EMS - logoul „EMS”;
- j) pe trimerile poștale cu înmănare personal destinatarului – „*Predare în mână proprie*” („*A remettre en main propre*”);
- k) pe trimerile poștale cu obiecte fragile – „*Fragil*” („*Fragile*”);
- l) pe trimerile poștale adresate comisiilor de concurs - „*Pentru concurs*”;
- m) pe trimerile poștale guvernamentale – „*Guvernamentală*”;
- n) pe scrisorile cu citații – „*Citație*”;
- o) pe scrisorile cu înștiințări ale comisariatelor militare – „*Înștiințare*”;
- p) pe colete și blanchetele de însoțire ale acestora:
 - 1) cu dimensiunile ce depășesc limitele stabilite - „*Voluminos*” („*Encombrant*”);
 - 2) cu valoarea declarată – „*Cu valoare declarată*”;
 - 3) cu valoare declarată și cu notă de inventar - „*Cu valoare declarată*” și „*Cu notă de inventar*”;
 - 4) cu răsad – „*Răsad*”;
 - 5) cu albine - „*Atenție, albine. A proteja de soare. Cu certificat veterinar*”;
 - 6) cu blănuri, piei de rozătoare – „*Blănuri. Cu certificat veterinar*”;
 - 7) cu lână, țepi, păr, pene, puf – „*Cu certificat veterinar*”;
 - 8) cu fructe și legume proaspete – „*Fructe*”, „*Legume*”;
- q) pe trimerile poștale expediate pe cale aeriană – „*Par avion*”.

(2) Sumele prevăzute pentru indicațiile speciale „*Cu valoare declarată*” sau „*Contra ramburs*” se scriu de către expeditori în cifre și litere, atât pe ambalajul trimiterii, cât și pe blanchetele de însoțire. Această mențiune se indică și în chitanța eliberată expeditorului.

Art.41. – Pe trimerile poștale contra plată pot fi amplasate informații publicitare (reclamă). Autorizațiile pentru amplasarea informațiilor publicitare pe trimerile poștale sînt acordate de autoritatea de reglementare, care stabilește modul de amplasare a tipurilor de reclamă pe trimerile poștale și de expediere a acestora prin rețeaua poștală.

Art.42. – (1) La depistarea coletelor, scrisorilor cu valoare declarată și a pachetelor mici deteriorate, angajații poștali întocmesc și semnează procesele-verbale corespunzătoare. Trimiterea poștală se reambalează și, împreună cu două exemplare de procesele-verbale, se expediază către oficiul poștal din raza de deservire a destinatarului. În cazul depistării

trimiterilor poștale internaționale deteriorate, procesele-verbale se semnează și de către colaboratorii organelor vamale.

(2) În cazul sosirii obiectelor de corespondență simple și recomandate cu ambalajele deteriorate sau dezlipite, lucrătorul poștal, care a făcut constatarea, consemnează pe trimiterea respectivă mențiunea privind modul defectuos în care a sosit – „*Recepționată în stare deteriorată*”, după care semnează și aplică ștampila de zi.

Art.43. – Trimiterile poștale înregistrate se prezintă pentru expediere la ghișeul oficiului poștal cu indicarea obligatorie a adresei expeditorului, cu excepția trimiterilor poștale adresate comisiilor de concurs.

Art.44. – (1) La expedierea coletelor în formă închisă expeditorul aplică pe trimiterea poștală și pe blancheta de însoțire textul „*Nu conține obiecte interzise spre expediere*”, indică datele unuia din documentele enumerate în art.72 al prezentei legi și semnează.

(2) În cazul în care expeditorul nu dispune de un document de legitimare, coletul se depune în formă deschisă.

Art.45. – (1) Coletele cu albine se prezintă cu certificatul de proveniență care însoțește trimiterea poștală.

(2) Coletele cu blănuri, piei de rozătoare neprelucrate industrial, precum și coletele cu lână, țepi, păr, pene și puf se recepționează pentru expediere la prezentarea de către expeditor a certificatului de proveniență eliberat de furnizorul materiei prime. La expedierea concomitentă a mai multor asemenea colete, adresate unui destinatar la aceeași adresă, se prezintă un certificat veterinar unic, cu indicarea numărului de bucăți de blană, piei de rozătoare etc.

Art.46. – La recepționarea trimiterilor poștale înregistrate, expeditorului se eliberează un bon de plată (chitanță). Lucrătorul poștal semnează bonul de plată și aplică pe el ștampila de zi. La prezentarea trimiterilor în serie, expeditorului i se eliberează un singur bon de plată și copia borderoului tip.

Art.47. – (1) Suma valorii declarate a scrisorilor și coletelor interne nu este limitată. Ea este determinată de expeditor reieșind din valoarea reală a conținutului.

(2) Pentru trimiterile poștale internaționale suma valorii declarate se declară reieșind din valoarea reală a conținutului, însă ea nu poate depăși suma indicată în „*Îndreptarul privind recepționarea trimiterilor poștale internaționale*”. Valoarea declarată a scrisorilor care conțin documente, copii legalizate notarial și certificate nu poate depăși suma necesară pentru restabilirea acestor documente în caz de pierdere.

(3) Ambalajul coletelor cu valoare declarată se alege de expeditor. Coletele cu valoarea declarată de peste 1000 lei se ambalează suplimentar în pânză rezistentă de culoare uni deschisă. În ambalaje de hârtie se recepționează colete cu o greutate pînă la 3 kg și cu valoarea declarată de pînă la 100 lei.

(4) Orice declarație frauduloasă a unei valori exagerate față de valoarea reală a conținutului unui colet este pasibilă de sancționare conform prevederilor legislației în vigoare.

Art.48. – Trimiterile cu suprafață neuniformă (datorită conținutului) nu se introduc în cutiile poștale pentru scrisori și se prezintă la ghișeul oficiului poștal. Mesajele scrise depuse fără plic în cutiile poștale pentru scrisori (cu excepția cărților poștale) nu se expediază spre destinație.

Art.49. – În localitățile în care este declarat regim de carantină nu se efectuează recepționarea trimiterilor cu plante, semințe sau animale.

Art.50. – (1) Scrisorile și coletele cu valoare declarată și pachetele mici expediate de persoane fizice se recepționează în formă deschisă cu verificarea obiectelor expediate. În nota de inventar fiecare obiect se înscrie în mod separat ca număr de exemplare, cu specificarea valorii lui. Pentru trimerile internaționale fiecare obiect se va înscrie în declarația vamală.

(2) Scrisorile și coletele cu valoarea declarată, precum și pachetele mici expediate de persoane juridice se recepționează atât în formă deschisă, cât și în formă închisă, sigilate cu ștampila instituției, iar trimerile internaționale - și cu ștampila serviciului vamal.

Art.51. – Pentru fiecare colet expeditorul perfectează un buletin de expediție. Pentru coletele interne cu valoare declarată prezentate în formă deschisă se completează și nota de inventar.

Art.52. – (1) Lucrătorul poștal recepționează coletele și pachetele mici internaționale cu condiția verificării conținutului lor cu indicațiile din declarațiile vamale completate de expeditori.

(2) Atunci când depune un colet internațional, expeditorul este obligat să indice ce tratament se va aplica coletului în cazul imposibilității predării acestuia către destinatar. În acest scop, el bifează căsuța corespunzătoare din buletinul de expediție. Poate fi bifată doar una din instrucțiunile autorizate. Instrucțiunea indicată pe buletinul de expediție va fi neapărat reprodusă și pe colet. Instrucțiunile se vor scrie în limba franceză sau într-o altă limbă cunoscută în țara de destinație.

Art.53. – (1) Pentru expedierea mijloacelor bănești prin mandat poștal intern se încasează valuta națională. Pentru expedierea mijloacelor bănești prin mandat poștal internațional, la solicitarea expeditorului, poate fi încasată și valută străină. Mandatele poștale internaționale se recepționează în adresa țărilor care și-au declarat acordul pentru acceptarea acestor trimeri.

(2) Expedierea mijloacelor bănești prin mandat poștal prin virament se efectuează numai la prezentarea dispoziției de plată confirmată de bancă.

(3) Recepționarea mandatelor poștale se efectuează pe formulare autorizate de autoritatea de reglementare. Nu se admit spre recepționare formulare și chitanțe corectate.

Art.54. – (1) Recepționarea și expedierea trimerilor poștale guvernamentale se efectuează conform prevederilor prezentei legi, acordându-li-se prioritate la prelucrare și distribuire.

(2) Scrisorile simple cu greutatea până la 20 g și cărțile poștale expediate în interiorul țării de către militarii în termen sînt prezentate de factorul militar la ghișeul oficiului poștal din teritoriul deservit, cu aplicarea pe ele a ștampilei triunghiulare și fiind scutite de plata taxelor poștale. Modelul ștampilei triunghiulare se coordonează cu autoritatea de reglementare. Scrisorile simple, greutatea cărora depășește 20 g, se achită conform tarifelor în vigoare la data recepționării.

(3) Trimerile poștale adresate persoanelor aflate în locuri de detenție se predau angajatului penitenciarului împuternicit în acest scop la ghișeul oficiului poștal.

Art.55. – Nu se admit pentru recepționare cu mențiunea „*Distribuire plătită*” următoarele trimeri poștale:

- a) mandatele poștale și scrisorile cu valoarea declarată în sumă de peste 500 lei;
- b) scrisorile cu valoarea declarată adresate persoanelor juridice;
- c) trimerile poștale cu mențiunea „*Contra ramburs*”;
- d) trimerile poștale expediate „*Post-restant*” și la „*Căsuța poștală de abonament*” în adresa unităților militare și penitenciarelor;
- e) coletele.

Art.56. – (1) Expedierea simultană a zece și mai multe trimiteri poștale interne înregistrate se efectuează cu completarea borderoului tip. Borderoul se completează de către expeditor în două exemplare, separat pentru fiecare tip de trimiteri. Expeditorului i se eliberează o singură chitanță și copia borderoului.

(2) Trimiterile exprese și cele „EMS” se prezintă pentru expediere fără perfectarea borderoului respectiv, indiferent de numărul de trimiteri.

Art.57. – (1) În cazul în care persoanele juridice prezintă coletele internaționale în formă închisă, acestea vor fi prezentate, ștampilate și sigilate cu ștampila instituției și sigilate de organele vamale (cu anexarea numărului necesar de declarații vamale și a buletinelor de expediție).

(2) La alegerea expeditorului, trimiterile poștale internaționale pot fi expediate pe cale de suprafață sau pe cale aeriană dacă spre destinația respectivă există o cale aeriană.

Capitolul III

DISTRIBUIREA ȘI PREDAREA TRIMITERILOR POȘTALE

Art.58. – (1) Trimiterile poștale sosite în oficiile poștale se distribuie la domiciliu sau se înmânează în oficiile poștale în aceeași zi, dar nu mai târziu de a doua zi de la sosire.

(2) Se distribuie la domiciliu:

a) trimiterile simple și recomandate ale poștei de scrisori (scrisori și cărți poștale, imprimare, confirmări de primire, pachete mici simple);

b) scrisorile interne cu valoare declarată și mandatele poștale cu taxa de distribuire achitată de expeditor;

c) trimiterile poștei exprese sau „EMS”;

d) trimiterile poștei hibride;

e) avizele vizând trimiterile înregistrate și mandatele bănești care nu se distribuie la domiciliu.

(3) Se distribuie prin intermediul căsuțelor poștale de abonament:

a) scrisorile și cărțile poștale simple;

b) imprimarele simple;

c) confirmările de înmânare simple;

d) avizele primare la trimiterile înregistrate, în cazul în care trimiterile nu pot fi înmânate dată fiind lipsa destinatarului;

e) avizele privind trimiterile poștale simple, ale căror dimensiuni nu permit depunerea lor în căsuțele poștale de abonament;

f) publicațiile periodice.

(4) Sînt predate la ghișeul oficiului poștal:

a) scrisorile interne cu valoarea declarată și mandatele poștale în sume de pînă la 500 lei cu taxa de distribuire neachitată, precum și mandatele în sumă de peste 500 lei;

b) scrisorile internaționale cu valoarea declarată;

c) coletele interne și internaționale;

d) trimiterile contra-ramburs;

e) trimiterile poștale cu destinație „*Post-restant*”;

f) trimiterile adresate unităților militare și penitenciarelor;

g) pachetele mici recomandate;

h) sacii M;

i) trimiterile deteriorate și trimiterile însoțite de procese-verbale privind neregulile depistate;

j) trimiterile indicate la alin.(2), care nu au fost înmânate la prima distribuie;

k) trimiterile simple, ale căror dimensiuni nu permit depunerea lor în cutiile poștale individuale.

Art.59. – (1) În cazul în care cutiile poștale individuale și căsuțele poștale de abonament sînt deteriorate, deschise sau lipsă corespondența și publicațiile periodice prin aceste instalații nu se distribuie. Destinatarul este anunțat în ziua sosirii corespondenței pe adresa acestuia despre imposibilitatea distribuirii, iar corespondența i se eliberează în oficiile poștale timp de o lună.

(2) Instalarea, înlocuirea, reparația și deservirea cutiilor poștale din casele scărilor blocurilor locative se efectuează în bază de contract cu operatorul de serviciu poștal universal sau cu alți agenți economici, inclusiv cu forțele proprii ale locatarilor, asociațiilor de coproprietari în condominiu, asociațiilor de proprietari ai locuințelor. Cutiile poștale instalate trebuie să corespundă standardelor în vigoare.

Art.60. – (1) Trimiterile poștale simple, confirmările de primire și avizele la trimiterile poștale înregistrate adresate persoanelor juridice se eliberează în oficiile poștale persoanelor împuternicite în acest scop sau se distribuie la sediul acestora în cutii speciale, instalate la parter.

(2) Modalitatea și timpul distribuirii trimitărilor poștale la sediul persoanelor juridice sau adresate persoanelor fizice la locul de muncă, persoanelor ce locuiesc în cămine, internate, cămine de copii, spitale, aziluri, hoteluri etc. se stabilesc în baza unor scrisori oficiale sau contracte încheiate de persoanele juridice sau instituțiile respective cu unitățile poștale. Predarea trimitărilor poștale, a confirmărilor de primire și avizelor nemijlocit destinatarilor se efectuează cu forțele și mijloacele proprii ale acestor instituții.

Art.61. – (1) Trimiterile poștei de scrisori înregistrate, exceptînd trimiterile cu mențiunea „*Predarea în mînă proprie*” sau cu mențiunea „*Citație*” ori „*Înștiințare*”, pot fi eliberate fără procură membrilor familiei de gradul întîi, care au atins vîrsta majoratului, la prezentarea unuia din documentele de legitimare indicate în art.72 al prezentei legi și a documentului care confirmă relațiile de rudenie, pe aviz fiind indicată relația de rudenie (mamă, tată, fiu, fiică, soț, soție, frate, soră).

(2) În baza cererii depuse în scris de către destinatari în unitatea poștală, trimiterile menționate la alin.(1) pot fi înmînate vecinilor.

Art.62. – (1) Trimiterile poștale cu mențiunea „*Predarea în mînă proprie*”, „*Citație*” sau „*Înștiințare*” se înmînează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimitărilor în unitatea poștală.

(2) Trimiterile poștale adresate persoanelor fizice și juridice, sediul cărora se află în afara localităților (stații meteorologice, ferme etc.), se ridică în unitățile poștale, cu forțele și mijloacele proprii, de către destinatari.

Art.63. – (1) Mandatele poștale interne se achită în valuta națională. Mandatele poștale internaționale, la solicitarea destinatarului, pot fi achitate în valută străină. Mandatele adresate persoanelor juridice se achită prin transferarea sumelor bănești pe contul de decontare al destinatarului.

(2) La solicitarea destinatarului, scrisorile interne cu valoarea declarată fără notă de inventar, mandatele poștale în sumă de pînă la 500 lei și coletele cu greutatea de pînă la 10 kg, pentru care expeditorul nu a achitat taxa de distribuire, se distribuie la domiciliul destinatarului contra plată, conform tarifelor în vigoare.

Art.64. – (1) În cazul în care destinatarul nu s-a prezentat pentru a-și primi trimiterea poștală, în termen de cinci zile lucrătoare din ziua sosirii trimitărilor poștale, oficiul poștal de distribuire va scrie un aviz repetat. Avizele repetate se distribuie la domiciliu și se înmînează destinatarilor contra semnătură.

(2) Avizele repetate pentru trimiterile poștei exprese, coletele cu legume și fructe proaspete, cu albine, răsad, scrisorile cu mențiuni speciale „*Cu bilete de tratament balnear*”, „*Cu bilete*”, „*Cu documente*”, „*Citație*”, „*Înștiințare*”, mandatele electronice se distribuie și

se înmânează destinatarilor contra semnătură peste trei zile lucrătoare din data sosirii trimiterii.

(3) În cazul în care destinatarul este lipsă și predarea contra semnătură a avizului repetat nu este posibilă, avizul repetat este lăsat în cutia poștală individuală. În termen de trei zile după ce avizul repetat a fost lăsat în cutia poștală individuală, pentru trimiterile menționate în alin (2), sau de cinci zile, pentru trimiterile altele decât cele menționate în alin (2), operatorul poștal mai face o încercare de distribuire a avizului repetat.

(4) Pentru păstrarea trimiterilor înregistrate în unitățile poștale mai mult de o zi lucrătoare după predarea primului aviz repetat (ziua predării nu se va lua în calcul), destinatarul achită taxa de magazinaj pentru fiecare zi lucrătoare, conform tarifelor în vigoare. Pentru păstrarea trimiterilor poștale adresate post-restant și la căsuța poștală de abonament taxa de magazinaj nu se percepe.

(5) După expirarea termenului de păstrare indicat în art.79 al prezentei legi, trimiterile nereclamate de destinatar se înapoiază oficiului de prezentare. Taxa pentru înapoiere se achită de către expeditor la momentul primirii trimiterii înapoiate.

(6) În cazul în care lipsește adresa expeditorului ori expeditorul refuză să primească trimiterea înapoiată sau să achite taxa de înapoiere, aceste trimiteri se predau la păstrare ca trimiteri nedistribuite.

Art.65. – În cazul în care destinatarul refuză primirea trimiterii poștale înregistrate sosite pe adresa lui, lucrătorul poștal cere să se facă mențiunea „*Refuz primirea*”, confirmată prin semnătură pe aviz sau pe buletinul de expediție. Dacă destinatarul refuză să înscrie această mențiune, angajatul poștal înscrie mențiunea „*Refuzată, destinatarul refuză să facă mențiunea*”, după care semnează și scrie data.

Art.66. – (1) Trimiterile poștale cu valoarea declarată și mandatele poștale se predau personal destinatarilor sau persoanelor împuternicite în acest scop, la prezentarea procurii legalizate notarial.

(2) Trimiterile poștale, adresate minorilor sau persoanelor în incapacitate de exercițiu, se predau părinților sau persoanelor cu drept de tutelă fără procură, la prezentarea unuia din documentele indicate în art.72 al prezentei legi și a documentului care confirmă relațiile de rudenie ori a dreptului de tutelă.

(3) Trimiterile poștale, adresate minorilor care se află sau locuiesc în școli-internate sau case de copii, se predau în baza procurii, persoanelor împuternicite în acest scop de către aceste instituții.

Art.67. – (1) La eliberarea trimiterilor cu valoarea declarată, mandatelor poștale și coletelor, destinatarul indică pe aviz datele documentului prezentat și semnează.

(2) În cazul în care trimiterile sînt adresate post-restant sau la căsuțe poștale de abonament destinatarul indică pe aviz adresa domiciliului.

Art.68. – (1) Trimiterile poștale care nu pot fi distribuite din cauza necorespunderii datelor de legitimare prezentate și a celor scrise pe trimitere nu se predau pînă la înlăturarea acestei necorespunderi..

(2) Destinatarul va informa expeditorul despre necorespunderea datelor și va solicita modificarea acestora prin intermediul oficiului poștal de prezentare. Trimiterea în cauză se eliberează numai după ce oficiul poștal de destinație primește dispoziția în scris de la oficiul poștal de prezentare.

Art.69. – (1) Trimiterile poștale cu notă de inventar și trimiterile deteriorate se eliberează în unitatea poștală în formă deschisă. Dacă la deschiderea trimiterii conținutul este intact și corespunde notei de inventar, trimiterea se predă destinatarului în modul stabilit de prezenta lege.

(2) Dacă la deschiderea trimiterii poștale cu notă de inventar s-au depistat careva lipsuri de conținut sau schimbarea conținutului, ori deteriorarea parțială/integrală sau degradarea

conținutului, se întocmește un proces-verbal de nereguli, care este semnat de către conducătorul unității poștale, lucrătorii poștali care au efectuat deschiderea trimiterii și de către destinatar. Un exemplar al procesului-verbal de nereguli, împreună cu conținutul trimiterii, se predau destinatarului. Ambalajul trimiterii se păstrează în oficiul poștal pentru investigații. În cazul în care se întocmește un proces-verbal de nereguli privind o trimitere poștală internațională, un exemplar al procesului-verbal se expediază la locul de schimb internațional al poștei, unde s-a efectuat controlul vamal al trimiterii.

(3) Destinatarul este în drept să refuze deschiderea trimiterii poștale cu notă de inventar. Faptul de refuz se fixează pe avizul trimiterii, se confirmă prin semnătura destinatarului și trimiterea se predă fără a fi deschisă. În acest caz sînt declinate orice reclamații vizînd lipsa sau deteriorarea conținutului trimiterii poștale predate.

Art.70. – (1) Trimiterile poștale contra ramburs se predau destinatarilor după achitarea completă a sumei de ramburs și taxei pentru expedierea mandatului poștal. Pînă la achitarea sumei de ramburs destinatarul are dreptul să ceară informații referitoare la expeditorul trimiterii.

(2) După ce trimiterea poștală contra ramburs a fost predată destinatarului, aceasta nu poate fi înapoiată, iar suma de ramburs și plata pentru expedierea mandatului poștal nu se restituie.

(3) Trimiterile poștale contra ramburs cu notă de inventar deteriorate se deschid în prezența destinatarului la momentul predării. Dacă conținutul trimiterii este intact și corespunde notei de inventar, destinatarul achită suma de ramburs, după care trimiterea se predă în modul stabilit de prezenta lege.

(4) În cazul în care la deschiderea trimiterii poștale contra ramburs cu notă de inventar deteriorate se depistează lipsuri parțiale sau lipsa totală a conținutului ori deteriorarea acestuia, se întocmește un proces-verbal de nereguli, semnat de către conducătorul unității poștale, lucrătorii poștali care au efectuat deschiderea trimiterii și de către destinatar. Un exemplar al procesului-verbal se înmînează destinatarului. Trimiterea este păstrată la unitatea poștală pînă la finalizarea investigațiilor privind neregulile, după care se distribuie conform modului stabilit de autoritatea de reglementare. În cazul în care este întocmit un proces-verbal de nereguli privind o trimitere poștală internațională, un exemplar al procesului-verbal se expediază la locul de schimb internațional al poștei unde s-a efectuat controlul vamal al trimiterii.

Art.71. – Trimiterile poștale internaționale se eliberează cu permisiunea organelor vamale ale Republicii Moldova prin aplicarea ștampilei respective pe trimitere și pe documentele de însoțire. Trimiterile poștale internaționale, supuse taxelor vamale, se predau destinatarilor în unitatea poștală după achitarea taxelor vamale.

Art.72. – Documentele de legitimare în baza cărora se eliberează trimiterile poștale sînt următoarele:

- a) buletinele de identitate;
- b) pașapoartele;
- c) permisele de ședere;
- d) documentele de călătorie ale refugiaților și ale beneficiarilor de protecție umanitară;
- e) livretele militare ale militarilor în termen;
- f) permisele de conducere auto.

Art.73. – (1) Pentru primirea trimiterii poștale persoana împuternicită în acest scop prezintă procura și unul din documentele de legitimare indicate în art.75 al prezentei legi.

(2) În cazul în care trimiterile poștale se predau în baza unei procuri de unică folosință, aceasta rămîne în unitatea poștală.

(3) În cazul în care trimiterile poștale se predau în baza unei procuri cu termenul indicat, persoana autorizată va prezenta și o copie a acesteia. În acest caz lucrătorul poștal, pe lîngă

datele documentului de legitimare al destinatarului, mai înscrie numărul procurii, data și autoritatea emitentă.

Art.74. – (1) Persoanele juridice care primesc trimiteri înregistrate, perfectează procuri cu drept de primire a trimiterilor poștale pe numele unei persoane împuternicite în acest scop. Procura rămîne la persoana împuternicită și trebuie prezentată de fiecare dată la primirea trimiterilor poștale. Copia procurii rămîne în oficiul poștal. Procura trebuie să fie semnată de către conducătorul care reprezintă persoana juridică.

(2) La primirea trimiterilor poștale internaționale, perfectarea vamală a cărora a fost efectuată de către organele vamale la locul de activitate a destinatarilor sau expeditorilor, persoana autorizată prezintă procura, unul din documentele de legitimare indicat în art.72 al prezentei legi și declarația vamală cu mențiunile respective, care confirmă perfectarea vamală.

Art.75. – (1) Trimiterile poștale simple și recomandate, avizele la trimiterile cu valoare declarată, coletele și mandatele poștale adresate unităților militare se eliberează în sediul unităților poștale personal destinatarilor, poștașilor militari sau altor persoane abilitate în acest scop.

(2) Predarea trimiterilor poștale nevăzătorilor sau persoanelor care nu pot semna se efectuează în prezența unui martor (exceptînd lucrătorii poștali), care semnează ca asistent la predarea trimiterii. În acest caz, lucrătorul poștal indică pe documentele respective datele de legitimare ale destinatarului și martorului, precum și adresa de la domiciliul martorului.

Art.76. – (1) În cazul în care nu este posibilă distribuirea trimiterilor poștale către destinatari, acestea se păstrează la unitatea poștală timp de o lună, trimiterile exprese, inclusiv „EMS” - 14 zile, iar scrisorile recomandate cu mențiunile speciale „Citație” și „Înștiințare” - 7 zile.

(2) Termenele de păstrare pot fi prelungite la cererea expeditorului sau destinatarului, cu excepția scrisorilor cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare”:

a) pentru trimiterile exprese, inclusiv „EMS” - pînă la o lună;

b) pentru trimiterile interne și internaționale - pînă la două luni din data sosirii lor.

Art.77. – (1) Trimiterile poștale, care nu au putut fi distribuite destinatarilor dintr-o cauză oarecare, se înapoiază expeditorilor. Trimiterile internaționale nedistribuite se înapoiază către administrația poștală a țării de origine ale cărei mărci de francare figurează pe trimiteri. Înainte de înapoiere oficiul de destinație trebuie să indice pe trimiteri cauza nedistribuirii: „Necunoscut” („Inconnu”), „Refuzat” („Refusé”), „Mutat” („Déménagé”), „Nereclamat” („Non réclamé”), „Adresă incompletă” („Adresse insuffisante”) sau altă cauză, și să înscrie pe fața trimiterii mențiunea „Retur” („Retour”) lîngă indicația oficiului de origine. El trebuie, în plus, să aplice ștampila sa de zi pe spatele scrisorilor și pe fața cărților poștale.

(2) Expeditorul trimiterii poștale înregistrate poate să o retragă din serviciu, să modifice sau să corecteze adresa destinatarului. Cererea de retragere a trimiterii, de modificare sau corectare a adresei determină completarea de către expeditor a unui formular elaborat de autoritatea de reglementare.

(3) Înapoierea trimiterilor care nu au putut fi distribuite, retragerea sau reexpedierea la cerere a trimiterilor înregistrate se efectuează contra plată, conform tarifelor în vigoare.

Art.78. – Scrisorile recomandate cu mențiunea „Citație” sau „Înștiințare” nedistribuite destinatarilor se înapoiază la expeditor după expirarea a 7 zile din data sosirii în unitatea poștală de distribuire. Plata pentru înapoiere nu se percepe.

Art.79. – (1) În cazul în care expeditorul refuză primirea trimiterii înapoiate, aceasta se trece la categoria de trimiteri nedistribuite.

(2) Corespondența simplă fără adresă, cu adresa incompletă, neclară sau prescurtată, care face imposibilă expedierea ei la destinație sau înapoierea la expeditor extrasă din cutiile

poștale pentru scrisori, precum și trimiterile grevate cu „Taxă-porto” refuzate de destinatari, se păstrează în oficiile poștale de destinație timp de o lună, apoi se trec la categoria de trimiteri nedistribuite.

(3) Mijloacele bănești nereclamate se păstrează în oficiile poștale de destinație timp de o lună, apoi se trec la categoria de trimiteri nedistribuite.

Art.80. – (1) Unitatea poștală nu este în drept să deschidă trimiterile poștale dacă acestea nu pot fi distribuite sau readresate din cauza lipsei adreselor expeditorului și destinatarului, cu excepția coletelor poștale.

(2) După expirarea termenului de reclamare (revendicare) și de păstrare, coletele care nu au putut fi predate destinatarilor și nici expeditorilor se vor deschide în baza hotărârilor de judecată de către o comisie, desemnată prin ordinul conducătorului operatorului poștal. Conținutul acestora se va valorifica sau, după caz, se va distruge. Sumele obținute se vor transfera în bugetul de stat.

(3) La deschiderea coletelor poștale nedistribuite este necesar să se respecte cerințele de securitate. Dacă în urma examinărilor preliminare se constată că conținutul coletelor la deschidere poate pune în pericol viața și sănătatea lucrătorilor poștali, aceste colete se nimicesc fără a fi deschise. Nimicirea trimiterilor poștale nedistribuite se efectuează cu respectarea cerințelor necesare de securitate. Deschiderea coletelor sau nimicirea conținutului acestora (cu sau fără deschidere) urmează cu întocmirea unui proces-verbal.

(4) Dacă la deschiderea coletului s-a stabilit adresa destinatarului sau expeditorului, coletul și două exemplare ale procesului verbal se introduc în sacul de asigurare și se expediază pe adresa respectivă. În cazul în care la deschiderea coletelor nu s-a constatat adresa destinatarului sau a expeditorului, aceste colete se trec în categoria trimiterilor nedistribuite.

Art.81. – (1) După expirarea termenelor de păstrare în oficiile de destinație, trimiterile poștale nereclamate se trec în categoria trimiterilor nedistribuite și se păstrează timp de 6 luni. După expirarea termenului de păstrare, trimiterile poștale din categoria poșta de scrisori care nu au putut fi predate destinatarilor și nici expeditorilor se vor distruge. Celelalte trimiteri poștale se vor deschide și conținutul acestora se va valorifica sau, după caz, se va distruge în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) După expirarea termenului de păstrare, trimiterile poștale internaționale nereclamate se expediază în punctul de schimb al poștei internaționale.

Capitolul IV

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE

UTILIZATORILOR DE SERVICII POȘTALE

Art.82. – Până la înmînarea trimiterii poștale destinatarului, expeditorul are drepturi depline asupra ei și dacă trimiterea nu a fost reținută sau distrusă conform prevederilor legislației, el are dreptul, contra unei plăți suplimentare și dacă prezintă o cerere în scris și bonul de plată, să dea următoarele dispoziții:

- a) să retragă trimiterea poștală;
- b) să readreseze trimiterea poștală sau achitarea mandatului poștal altei persoane și pe altă adresă, sau să ceară distribuirea trimiterii către același destinatar, dar pe o altă adresă;
- c) să prelungească termenul de păstrare a trimiterii în unitatea poștală pînă la două luni din momentul sosirii ei;
- d) să mandateze operatorul să perceapă de la destinatar suma de ramburs pentru trimiterile cu valoare declarată care au fost prezentate fără mențiunea „Contra-ramburs”;
- e) să contramandeze sau să modifice suma de ramburs.

Art.83. – (1) Expeditorul trimiterii poștale internaționale este în drept să dea dispoziții prin intermediul oricărei unități poștale privind înapoierea sau schimbarea adresei trimiterii expediate.

(2) La prezentarea spre recepționare a unui colet internațional, expeditorul este obligat să dea indicații privind tratamentul aplicat coletului în cazul imposibilității predării lui conforme și să efectueze mențiunile respective pe formularul buletinului de expediere și pe trimitere.

Art.84. – (1) Expeditorul are dreptul să-și retragă trimiterea dacă aceasta nu a fost expedită din oficiul de prezentare. În acest caz, expeditorului i se restituie taxa achitată, cu excepția plăților, achitate cu semnele poștale ale taxelor de asigurări, și a costului serviciilor auxiliare.

(2) Restituirea mandatelor poștale către persoanele juridice se efectuează prin transferul mijloacelor bănești la contul bancar al acestora. În acest caz, taxa de expediere nu se restituie.

Art.85. – (1) Destinatarul are dreptul să dea dispoziții, contra unei plăți suplimentare, privind:

a) păstrarea trimiterilor poștale sosite în adresa sa pe un termen pînă la două luni din data sosirii;

b) distribuirea sau expedierea trimiterilor poștale sosite în adresa sa, pe altă adresă sau pe adresa altui destinatar;

c) distribuirea la domiciliu a trimiterilor poștale sosite în adresa sa post-restant sau la căsuța poștală de abonament, dacă distribuirea acestor trimiteri la domiciliu este prevăzută de prezenta lege;

d) transferarea sumelor mandatelor poștale care au sosit în adresa sa, pe contul bancar personal.

(2) Destinatarul are dreptul să refuze primirea trimiterii sosite în adresa sa.

Art.86. – În cazurile în care parvin cereri privind căutarea unei trimiteri poștale pentru care organele de drept au emis decizia de a efectua cercetări operative, operatorul poștal poate informa expeditorul sau destinatarul trimiterii numai cu permisiunea organelor menționate.

Capitolul V RESPONSABILITATEA OPERATORULUI POȘTAL ȘI A UTILIZATORILOR

Art.87. – (1) Pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor privind prestarea serviciilor, operatorul poștal poartă răspundere materială față de beneficiarii serviciilor poștale.

(2) Responsabilitatea operatorului poștal începe de la prezentarea trimiterilor și se extinde pînă la înmînarea acestora destinatarilor sau expirarea termenului de reclamare de 6 luni.

(3) Operatorul poștal poartă răspundere materială pentru neînținerea trimiterilor poștale înregistrate (pierdute, spoliante, deteriorate, cu lipsuri de conținut, nedistribuite, predate greșit), pentru nerespectarea termenelor de control în cadrul distribuirii trimiterilor poștale, pentru însușirea, neachitarea sau achitarea parțială a sumelor mandatelor poștale și nerespectarea altor cerințe ale prezentei legi.

(4) Pentru nerespectarea termenelor de control stabilite, despăgubirea constituie 4% din suma taxelor de expediere pentru fiecare zi de reținere, însă nu mai mult de suma totală a taxelor de expediere.

Art.88. – (1) Despăgubirea prejudiciului material se compensează de către operatorul poștal. În cazul în care operatorul poștal refuză să despăgubească prejudiciul material cauzat beneficiarilor în urma activității sale nesatisfăcătoare, recuperarea daunelor se va face conform hotărîrii instanței judiciare, în conformitate cu legea.

(2) Pagubele indirecte și beneficiile nerealizate provenite din erori, pierderi sau întârzieri în transmiterea sau predarea trimiterilor poștale nu sînt luate în considerare.

Art.89. – Operatorul poștal încetează să fie responsabil de trimiterile recomandate, coletele și trimiterile cu valoare declarată după ce le-a predat cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de prezenta lege.

Art.90. – (1) Operatorul poștal nu poartă răspundere în cazurile:

a) cînd nu poate oferi informații asupra trimiterilor poștale ca urmare a distrugerii documentelor de serviciu în rezultatul producerii unui caz de forță majoră;

b) cînd paguba a fost determinată de eroarea sau neglijența expeditorului sau rezultă din natura conținutului trimiterii;

c) cînd trimiterile poștale, al căror conținut cade sub interdicțiile prevăzute în art.31 al prezentei legi și aceste trimiteri au fost sechestrate sau distruse;

d) de reținere a trimiterii poștale în virtutea legislației țării de destinație, conform notificării administrației poștale a acestei țări;

e) declarării frauduloase a unei valori exagerate față de valoarea reală a conținutului trimitेरilor cu valoare declarată;

f) cînd expeditorul nu a formulat nici o reclamație în termen de 6 luni începînd cu a doua zi din data depunerii trimiterii în unitatea poștală.

Art.91. – Operatorul poștal nu își asumă nici o responsabilitate în privința declarației vamale, indiferent de forma efectuării acesteia și deciziile luate de către serviciile vamale în legătură cu verificarea trimitेरilor supuse controlului vamal.

Art.92. – (1) Situațiile în care răspunderea îi revine expeditorului trimiterii poștale:

a) expeditorul unei trimiteri poștale este responsabil de toate pagubele cauzate altor trimiteri poștale dacă a expedit obiecte neadmise la transportare sau nu a respectat condițiile de admitere;

b) expeditorul rămîne responsabil chiar dacă oficiul de prezentare a acceptat o astfel de trimitere.

(2) Expeditorul este degrevat de răspundere dacă unitățile poștale sau transportatorii au comis o eroare sau o neglijență.

Art.93. – (1) Pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor ce țin de prestarea serviciilor poștale, expeditorul sau destinatarul, după caz, are dreptul să înainteze operatorului poștal reclamații, inclusiv cerințe de despăgubire a prejudiciului material. Expeditorul sau destinatarul pot împuternici o terță persoană să depună reclamația.

(2) Reclamațiile ce vizează nedistribuirea sau nerespectarea termenelor de control la distribuirea trimitेरilor poștale, pierderea trimitेरilor poștale, neachitarea sumelor mandatelor poștale se prezintă în termen de șase luni din data prezentării trimiterii poștale. Reclamațiile pot fi depuse atît la oficiul de prezentare și la oficiul de destinație a trimiterii, cît și în alte oficii poștale.

(3) Reclamațiile privind trimiterile poștale internaționale sînt admise în termenele prevăzute de actele normative ale UPU. Pentru trimiterile poștei exprese internaționale reclamațiile se depun în modul și termenele specificate în acordurile internaționale.

Art.94. – (1) La prezentarea reclamației, reclamantul trebuie să prezinte unul din actele de legitimare indicate în art.72 al prezentei legi, datele căruia le va înscrie în reclamație. În cazul în care reclamația este depusă de o terță persoana împuternicită în acest scop, la reclamație se anexează procura de unică folosință sau copia procurii generale.

(2) Reclamațiile, inclusiv cererile de despăgubire a prejudiciului material referitor la trimiterile poștale înregistrate, se depun împreună cu bonul de plată și, după caz, cu copia borderoului tip, eliberat de unitatea poștală la prezentarea trimitेरilor.

(3) Reclamațiile ce vizează nerespectarea termenelor de control în cadrul distribuției trimiterilor poștale simple se depun împreună cu ambalajul acestora care poartă amprenta ștampilelor de zi.

(4) Dacă trimiterile poștale au fost prezentate în unitatea poștală pe liste și bonuri de plată diferite, reclamațiile privind despăgubirea prejudiciului material pentru trimiterile pierdute, lipsă sau cu conținutul schimbat se depun în mod separat pentru fiecare bon sau listă, conform cărora au fost prezentate.

Art.95. – (1) Orice reclamație referitoare la trimiterile poștale se face în scris, prin completarea unei cereri de reclamații și depunerea ei în unitatea poștală. În cerere se va indica:

- a) categoria și tipul trimiterii poștale;
- b) numărul bonului de plată;
- c) data și unitatea poștală în care a fost depusă trimiterea poștală;
- d) punctul de destinație;
- e) suma valorii declarate, dacă este cazul;
- f) destinatarul și adresa acestuia;
- g) datele documentului de legitimare care confirmă identitatea reclamantului.

La reclamațiile ce vizează neprimirea unui colet sau a unei trimiteri cu valoare declarată în cerere se va indica suplimentar tipul ambalajului, lista detaliată a conținutului și valoarea obiectelor acestuia.

(2) Dreptul de a depune reclamație referitoare la trimiterile poștale îl are atât expeditorul sau împuternicitul legal al acestuia cât și destinatarul sau împuternicitul legal al acestuia.

(3) Termenul de depunere a reclamației este de 6 luni și se calculează de la data depunerii trimiterii poștale în unitatea poștală.

(4) În cazul în care, reclamantul consideră că i-au fost lezate drepturile și nu este de acord cu rezultatele examinării, el se poate adresa în instanța de judecată.

Art.96. – (1) În cazul în care cerințele expuse în reclamație sînt justificate legal, organul sau persoana oficială care a adoptat decizia privind satisfacerea lor este obligat să ia măsuri în vederea compensării prejudiciului material celui în drept și să stabilească în condițiile legii măsura răspunderii persoanelor vinovate de neregulile admise.

(2) Pentru trimiterile poștale interne operatorul poștal despăgubește pe cel în drept în cel tîrziu o lună din data adoptării deciziei de despăgubire. Pentru trimiterile poștale internaționale – în cel tîrziu 2 luni din data depunerii reclamației.

Art.97. – (1) În cazul în care după achitarea despăgubirii, trimiterea recomandată, coletul sau trimiterea cu valoarea declarată sau o parte a conținutului considerată pierdută a fost găsită, expeditorul sau destinatarul, după caz, este avizat că trimiterea este ținută în unitatea poștală o perioadă de trei luni, contra rambursării valorii despăgubirii plătite.

(2) Dacă expeditorul și destinatarul renunță să preia trimiterea, aceasta devine proprietatea unității poștale sau a unității care a suportat paguba.

(3) În caz de descoperire ulterioară a unei trimiteri cu valoarea declarată, conținutul căreia este recunoscut ca fiind de valoare inferioară sumei despăgubirii plătite, expeditorul sau destinatarul, după caz, rambursează suma acestei despăgubiri contra preluării trimiterii, fără aplicarea consecințelor care decurg din declararea frauduloasă a valorii ei.

Președintele Parlamentului